

2024-12-23

Justitiedepartementet

Adressater: Se bilaga

Uppdrag att bidra till att utveckla det brottsförebyggande arbetet

Regeringens beslut

Regeringen ger följande myndigheter i uppdrag att bidra till att utveckla det brottsförebyggande arbetet: Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Fastighetsmäklarinspektionen, Finansinspektionen, Fondtorgsnämnden, Försäkringskassan, Inspektionen för strategiska produkter, Inspektionen för vård och omsorg, Jämställdhetsmyndigheten, Kustbevakningen, Livsmedelsverket, Migrationsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Pensionsmyndigheten, Revisorsinspektionen, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Statens energimyndighet, Statens fastighetsverk, Statens jordbruksverk, Statens skolinspektion, Statens skolverk, Upphandlingsmyndigheten och Vinnova.

Myndigheterna ska, utifrån sina nuvarande uppgifter och förutsättningar, analysera vilka åtgärder som myndigheten kan bidra med i det brottsförebyggande arbetet. I den utsträckning det bedöms lämpligt och ryms inom befintliga ekonomiska ramar, ska myndigheterna också påbörja genomförandet av sådana åtgärder.

Regeringen ger även Brottsförebyggande rådet (Brå) i uppdrag att erbjuda rådgivning till myndigheterna i genomförandet av uppdraget.

Myndigheterna ska, var för sig, redovisa uppdraget senast den 31 augusti 2025 till Regeringskansliet (Justitiedepartementet, med kopia till respektive myndighets ansvariga departement). Redovisningen ska innehålla en redogörelse av vilka åtgärder myndigheten kan bidra med i det brottsförebyggande arbetet. Det omfattar en beskrivning av pågående åtgärder och åtgärder som myndigheten planerar att vidta inom befintliga

ekonomiska ramar. Om myndigheten lämnar ytterligare förslag på nya åtgärder ska även dessa som utgångspunkt kunna genomföras inom befintliga ekonomiska ramar. För förslag som inte kan genomföras inom befintliga ekonomiska ramar ska myndigheten redovisa kostnadsberäkningar inklusive en analys över förslagets kostnadseffektivitet.

Myndigheterna ska även bedöma om det finns behov av att definiera eller förtydliga myndighetens brottsförebyggande ansvar och hur det skulle kunna göras. Myndigheterna ska även redovisa eventuella hinder i författningar för att vidta brottsförebyggande åtgärder och vid behov föreslå författningsändringar. I det fall författningsändringar föreslås ska myndigheterna redovisa konsekvenserna i enlighet med förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Skälen för regeringens beslut

Utmaningarna relaterade till kriminalitet och inte minst organiserad brottslighet har blivit allvarigare och mer omfattande de senaste åren. Det ställer krav på fortsatt utveckling, innovation och effektivitet i det brottsförebyggande arbetet. Regeringen har vidtagit många initiativ inom olika delar av det brottsförebyggande området, t.ex. vad gäller rekrytering av barn och unga till kriminella nätverk, mäns våld mot kvinnor, ekonomisk brottslighet, välfärdsbrottslighet samt otillåten påverkan och korruption. För att vända utvecklingen behöver arbetet utvecklas ytterligare på kommunal, regional och nationell nivå. Det samlade brottsförebyggande arbetet behöver bedrivas lika systematiskt som det brottsbekämpande arbetet. En utgångspunkt i regeringens skrivelse Barriärer mot brott (skr. 2023/24:68) är att när utmaningarna med kriminalitet i samhället förändras måste också det förebyggande arbetet utvecklas.

På kommunal och regional nivå har åtgärder vidtagits för att det brottsförebyggande arbetet ska vara prioriterat, effektivt och kunskapsbaserat. Förra året trädde lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete i kraft, vilket lägger grunden för ett strukturerat lokalt brottsförebyggande arbete i hela landet. I anslutning till att den nya lagen trädde i kraft fick länsstyrelserna i uppdrag att ytterligare utveckla det regionala stödet till kommunerna i det brottsförebyggande arbetet, med utgångspunkt i länsstyrelsernas uppgifter enligt förordningen (2016:1258) om regional samordning inom det brottsförebyggande området

(Ju2023/00475). Samtidigt fick Brå i uppdrag att utveckla det nationella stödet i det brottsförebyggande arbetet (Ju2023/00472).

För att stärka samhällets samlade arbete mot brottslighet och otrygghet behöver fler statliga myndigheter utveckla sitt brottsförebyggande arbete. Enligt regeringens strategi mot organiserad brottslighet (skr. 2023/24:67) finns det behov av att se över hur de statliga myndigheternas ansvar för att förebygga brottslighet på sina respektive områden kan förtydligas och fler myndigheter kan behöva ha instruktionsenliga uppgifter på området.¹ Enligt strategin saknas ofta uttalade uppdrag att identifiera risker för brott som har koppling till myndighetens verksamhetsområde, för myndigheter som inte är brottsbekämpande. Även Brå menar att det är angeläget att det brottsförebyggande arbetet förstärks ytterligare genom att fler nationella myndigheter ges tydliga brottsförebyggande uppdrag (Det brottsförebyggande arbetet i Sverige 2023).

Problembilden vad gäller brottsligheten idag gör att det krävs ett både bredare och mer fördjupat arbete för att stoppa utvecklingen. Det är angeläget att myndigheterna som omfattas av detta uppdrag ser över hur det brottsförebyggande arbetet kan utvecklas och hur myndigheterna därmed kan bidra till samhällets samlade arbete mot brottsligheten.

På regeringens vägnar

Pål Jonson

Johanna Granfors

¹ Jämför 2021 års bidragsbrottsutredning som föreslår att Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Centrala studiestödsnämnden, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen bl.a. ska få ett förordningsreglerat ansvar att förebygga brott mot välfärdssystemen (SOU 2023:52).

2024-12-23

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Utrikesdepartementet/ES

Försvarsdepartementet/ ESS

Socialdepartementet/ SF, SL

Finansdepartementet/BA, FMA, KO, OU, SFÖ

Utbildningsdepartementet/GV, S

Klimat- och näringslivsdepartementet/Me, NIM, E

Arbetsmarknadsdepartementet/A, ARM, JÄM

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/LB DL

Polismyndigheten

Bilaga 1
Adressater

Arbetsförmedlingen
107 67 Stockholm

Arbetsmiljöverket
Box 9082
171 09 Solna

Brottsförebyggande rådet
Box 1386
111 93 Stockholm

Fastighetsmäklarinspektionen
Box 5045
650 05 Karlstad

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Fondtorgsnämnden
Box 38040
100 64 Stockholm

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

Inspektionen för strategiska produkter
Box 6086
171 06 Solna

Inspektionen för vård och omsorg
Box 45184
104 30 Stockholm

2024-12-23

Jämställdhetsmyndigheten
Vikingsgatan 3
411 04 Göteborg

Kustbevakningen
Box 536
371 23 Karlskrona

Livsmedelsverket
Box 622
751 26 Uppsala

Migrationsverket
601 70 Norrköping

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
651 81 Karlstad

Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

Pensionsmyndigheten
Box 38190
100 64 Stockholm

Revisorsinspektionen
Box 24014
104 50 Stockholm

Specialpedagogiska skolmyndigheten
Box 1100
871 29 Härnösand

Statens energimyndighet
Box 310
631 04 Eskilstuna

2024-12-23

Statens fastighetsverk
Box 2263
103 16 Stockholm

Statens jordbruksverk
551 82 Jönköping

Statens skolinspektion
Box 23069
104 35 Stockholm

Statens skolverk
Box 4002
171 04 Solna

Upphandlingsmyndigheten
Box 1194
171 23 Solna

Vinnova
101 58 Stockholm